

Шинкаренко А. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

УПРАВЛІННЯ ТОВАРНИМИ ЗАПАСАМИ НА ТОРГОВЕЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Ефективне управління товарними запасами організації відіграє дуже важливу роль у фінансовому менеджменті, оскільки є одним з найважливіших інструментів регулювання фінансової стійкості. Забезпечення ефективного управління запасами досягається за рахунок розробки і реалізації спеціальної фінансової системи управління запасами. Система управління запасами полягає в оптимізації загального розміру і структури товарних запасів, реструктуризації витрат на їх обслуговування і організації ефективного контролю руху товару [1].

Управління оборотним капіталом є одним з найважливіших процесів в системі фінансового менеджменту підприємства. Товарні запаси складають високу частку в активах торгового підприємства, тому контроль оборотних коштів стає головним завданням, вирішення якого забезпечить підвищення фінансової стійкості.

Більшість ефективних керівників постійно замислюються і періодично повертаються до питання, як же оптимізувати товарний запас на своєму підприємстві, щоб не було надлишків, дефіциту. Один з варіантів зниження витрат в умовах зростаючої конкуренції – ефективне фінансове управління запасами.

Однак дефіцит товарного запасу підприємства також веде до виникнення різних проблем, таких як збільшення витрат на переміщення запасів, високих тарифів через терміновість поставок, збільшення часу реакції на брак постачальника, зменшення клієнтської бази, подрив репутації підприємства, залежність від зростання цін.

Існує ряд факторів, що визначають вибір тієї чи іншої системи управління запасами: характеристики споживання товарів і вирівнювання збуту; низька

варіативність ринків функціонування підприємства; стабільність роботи з постачальниками; розроблена мета і стратегія управління підприємством; кваліфікація персоналу і досвід роботи з запасами; економіко-географічна особливість [2].

Товарні запаси є поточними матеріальними активами, при цьому формують оборотні кошти торгової організації. Так як за ступенем ліквідності товарні запаси – це повільно реалізовані активи, то ефективно і цілеспрямоване управління ними сприятиме зменшенню імобілізації фінансових ресурсів і, відповідно, перенаправлятиме їх на стратегічно ефективний розвиток діяльності підприємства.

У діяльності торгового підприємства щодня відбуваються різні господарські процеси, пов'язані з придбанням, транспортуванням до місця продажу, прийманням, навантаженням і розвантаженням, зберіганням, продажем, доставкою покупцям, уцінкою, списанням тощо. У зв'язку з цим інформація про рух товарів, що формується в бухгалтерському обліку, набуває першочергового значення для управління сукупністю товарних операцій. Система бухгалтерського обліку при цьому сприяє забезпеченню збереження товарів, формування інформації про рух цін і собівартості, оцінки ефективності виробництва і реалізації товарів [3].

Одним з найважливіших умов досягнення високих фінансових результатів від торговельної діяльності підприємства, а також підвищення її ефективності є формування оптимального обсягу товарних запасів і якісне управління ними. Прийняття рішень в частині управління товарними запасами підприємства позначається на всіх етапах господарської діяльності: обсяг реалізації товарів, прибуток і рентабельність, витрати на продаж, величину доходів. У зв'язку з цим, для будь-якої організації найбільш важливу функцію набуває аналіз ефективності та оцінка політики управління запасами. Цільовою спрямованістю управлінського рішення в області товарних запасів є зростання обсягу продажів і мінімізація загальних витрат, які пов'язані з формуванням і зберіганням даних товарних запасів.

В організаціях, що здійснюють оптові та роздрібні продажі, серед різноманіття господарських операцій, бухгалтерський облік товарних операцій є найбільш трудомістким. В даному випадку необхідно керуватися наступними основними принципами:

- єдність показників бухгалтерського обліку та аналітичного управлінського обліку при надходженні і реалізації товарів, при складському або транзитному товарообігу;
- можливість отримання оперативної облікової інформації про господарську діяльність організації (наприклад, за день, тиждень і так далі);
- облік товарів і тари відповідно до розподілу матеріальної відповідальності по кожній особі;
- єдність оцінки товарів при їх постановці на облік і списання на видаток.

Список використаних джерел:

1. Управління використанням оборотного капіталу, авансованого у запаси [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://library.if.ua/book/157/10272.html>
2. Двас А. Г. Трансформація стратегій управління запасами: від альтернативності до комплементарності / А. Г. Двас // Управління економічними системами: електронний науковий журнал. – 2015. – №8 (80).
3. Тур В. А., Бабич А. А. Бухгалтерський аналіз і аудит матеріальних запасів / Актуальні проблеми розвитку науки і освіти: Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. – ТОВ "Ар-Консалт". – 2014.
4. Торгівля та біржова діяльність в Україні: проблеми і стратегії розвитку: колект. моногр. / за заг. ред. Т. В. Гринько. – Дніпро : Біла К.О., 2018. – 400 с.